

Μονομελές Πρωτοδικείο Δράμας: 19/1998

Πηγή: Αρχείο Νομολογίας 2000, σελ.107

ΑΤΥΧΗΜΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟ που φέρει ταυτόχρονα και χαρακτήρα αυτοκινητικού ατυχήματος. Ισχύουσες διατάξεις. Αποζημίωση, οικογένεια του θύματος. Ποιοι συμπεριλαμβάνονται. Ασφάλιση.

Δικαστής: Ιουλία Αργυροπούλου, Πρωτοδίκης

Δικηγόροι: Θεοφ. Ξανθόττουλος, Ιωακείμ Πασχαλίδης (Δ.Σ. Σερρών), Ιωάν. Ουρούμης, Γεώργ. Ευμοιρίδης, Αθαν. Ράπτης

Κατά τη σαφή διάταξη του άρθρου 1 του Ν. 551/1914, όπως κωδικοποιήθηκε με το Β.Δ. της 24ης-7/25-8-1920 «περί ευθύνης προς αποζημίωση των εξ ατυχημάτων εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων» και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 28 ΕισΝΑΚ, ως ατύχημα από βίαιο συμβάν, που επήλθε κατά την εκτέλεση της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής σε εργάτη ή υπάλληλο των εργασιών ή επιχειρήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 του αυτού β.δ/τος, θεωρείται κάθε βλάβη, η οποία είναι αποτέλεσμα βίαιης και αιφνίδιας επενέργειας εξωτερικού αιτίου, που δεν θα ελάμβανε ύπαρξη χωρίς την εργασία και την εκτέλεση της υπό τις δεδομένες περιστάσεις εκτέλεσης της (Ολ.ΑΠ 1287/86, ΝοΒ 35, 1605, ΑΠ 1029/93, Ελ.Δ. 35, 1570). Ο χαρακτηρισμός του ατυχήματος ως εργατικού δεν εμποδίζεται από το λόγο ότι το ατύχημα αποτελεί αδικοπραξία προβλεπόμενη από το Ν. ΓΠΝ/1911 ή τον Α.Κ. (ΑΠ 272/79, ΝοΒ 27, 1283, Εφ.Αθ. 9366/88, Ελ.Δ. 31, 1065). Στην περίπτωση δε που το εργατικό ατύχημα φέρει ταυτοχρόνως και τον χαρακτήρα αυτοκινητικού ατυχήματος, όπως η έννοια του αυτοκινήτου δίνεται με τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του ν. ΓΠΝ/1911, εφόσον ο νόμος δεν ρυθμίζει σχετικά, απόκειται στον ζημιούμενο από το ατύχημα να επιλέξει τη διαδικασία που θ' ακολουθήσει, δηλαδή είτε αυτή των άρθρων 664 έως 676 του Κ.Πολ.Δ., είτε αυτή του άρθρου 681 Α του ίδιου κώδικα. Εξάλλου, σε περίπτωση θανάτωσης προσώπου από αδικοπραξία το Δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση στην οικογένεια του θύματος λόγω ψυχικής οδύνης. Η χρηματική αυτή ικανοποίηση, που παρέχεται σύμφωνα με το άρθρο 932 του Α.Κ., έχει αιτιολογία τον ψυχικό πόνο που από ένα τέτοιο γεγονός δοκιμάζουν οι μετά του θανατωθέντος στενά συνδεδεμένοι εγγύτεροι συγγενείς κι επιδικάζεται μόνον όταν το ενάγον μέλος της οικογένειας του θύματος υπήρχε ως πρόσωπο κατά τον χρόνο του θανάτου του τελευταίου και είχε σχηματισμένη ήδη ηθική προσωπικότητα και συναισθηματικό κόσμο, ώστε να επιδέχεται τις από τον εξωτερικό κόσμο επιδράσεις και τις από τον θάνατο ψυχικές συγκινήσεις, γεγονός που κρίνεται από το δικαστήριο κατά τους κανόνες της κοινής πείρας επί τη βάση των πραγματικών περιστατικών που τίθενται υπόψη του. Στην παραπάνω διάταξη δεν γίνεται προσδιορισμός της έννοιας του όρου «οικογένεια του θύματος», προφανώς διότι ο νομοθέτης δεν θέλησε να διαγράψει κατά τρόπο δεσμευτικό τα όρια ενός θεσμού, ο οποίος, ως εκ της φύσεως του, κρίνεται αναγκαστικά από τις επιδράσεις των κοινωνικών διαφοροποιήσεων κατά τη διαδρομή του χρόνου. Κατά τη σαφή όμως έννοια της ως άνω διάταξης στην οικογένεια του θύματος περιλαμβάνονται οι εγγύτεροι και στενά συνδεδεμένοι συγγενείς του θανατωθέντος, αδιαφόρως αν συζούσαν μ' αυτόν ή διέμεναν χωριστά. Στον κύκλο δε αυτόν περιλαμβάνονται ο σύζυγος, τα παιδιά, οι γονείς, τα εγγόνια, παππούδες, γιαγιάδες, αδέρφια του θύματος και οι γονείς του ή της συζύγου (βλ. Ολ.ΑΠ 762/92, ΑΠ 1228/96, Ελ.Δ. 38,561, ΑΠ 520/94, Ελ.Δ. 36,67, ΑΠ 1153/93, Ελ.Δ. 36,321, ΑΠ 1155/93, ΕΕΝ, 61, 696, Εφ.Αθ. 1707/97, Ελ.Δ. 38,867, Εφ.Πατρ. 921/95, Αρμ. 50,316, Δ Εφ.Αθ. 809/93, ΕΔΚΑ, ΛΣΤ', 243, Στ. Πατεράκη, Χρηματική Ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης).

Περαιτέρω, με τη διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 25 της Κ4/585/1978 Α.Υ.Ε., παρέχεται η ευχέρεια στον ασφαλιστή να διαμορφώσει το συμβατικό περιεχόμενο της σχέσης ανάμεσα σ' αυτόν και τον αντισυμβαλλόμενο πελάτη του, με τη θέσπιση γενικών όρων του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, με τους οποίους αποκλείεται η ευθύνη αυτού έναντι του ασφαλισμένου πελάτη του, όταν η ζημιά προξενείται από οδηγό που στερείται την από το νόμο και για την κατηγορία του οχήματος το οποίο οδηγεί, προβλεπόμενη άδεια οδήγησης.

Αυτοί οι γενικοί όροι του ασφαλιστηρίου, όπως ακριβώς και οι γενικοί όροι των συναλλαγών πρέπει ν' αποτελέσουν περιεχόμενο της σύμβασης ασφάλισης και να ενσωματωθούν στο κείμενο της ασφαλιστικής σύμβασης ή τουλάχιστον στη σύμβαση που συνάπτεται από τον ασφαλιστή και τον αντισυμβαλλόμενο του να γίνει παραπομπή στους όρους αυτούς (ΑΠ 194/92, ΝοΒ 41,491, ΑΠ 378/ 88, ΕΕμπΔ 1989, 609, Εφ.Θεσ. 773/89, Αρμ. 1990, 459) με την αυτονόητη προϋπόθεση βέβαια, η παραπομπή αυτή να είναι σαφής και ακριβής, ώστε να μη γεννάται καμία αμφιβολία για το ποιους όρους θέλησαν οι συμβαλλόμενοι να ενσωματώσουν σ' αυτήν (Εφ.Θεσ. 2789/92, ΕΣυγκΔ 1994, 116). Εξάλλου, η σύμβαση ασφάλισης είναι αμφοτεροβαρής, καταρτιζόμενη αφότου ο ασφαλιστής αποδεχθεί την περί ασφάλισης αίτηση, που αποτελεί την πρόταση (άρθρο 185 του ΑΚ) του ασφαλισμένου για σύναψη αυτής, η οποία (αποδοχή, άρθρο 189 του ΑΚ) μπορεί, να εκδηλωθεί και σιωπηρά με την αποστολή του ασφαλιστηρίου εγγράφου στον αιτούντα (Αναστασιάδη, τόμ. Γ', παρ. 214 β', σημ. 6, Τσιριντάνη, παραδόσεις σελ. 25 και 29, Κ. Ρόκα, παρ. 17, 21). Η σύμβαση καταρτίζεται εγγράφως (άρθρο 2 της Κ4/585/78 Α.Υ.Ε. κατ' άρθρο 192 ΕμπΝ), το δε έγγραφο αυτό δεν έχει συστατικό αλλά αποδεικτικό χαρακτήρα (ΑΠ 1179/80, ΝοΒ 29, 544, Εφ.Αθ. 846/88, Ε.Συγκ.Δ. 1990, 158, Εφ.Αθ. 2771/87, Ελ.Δ. 1989, 89). Με την αποδοχή εκ μέρους του ασφαλιστή, καθορίζονται και ορισμένοι γενικοί όροι ασφάλισης, οι οποίοι αποτελούν ουσιαστικά εν μέρει τροποποίηση της συμφωνίας, που έχει προτείνει ο ασφαλισμένος και συνιστούν νέα εκ μέρους του ασφαλιστή πρόταση κατάρτισης σύμβασης ασφάλισης (άρθρο 191 του ΑΚ), η οποία για να ισχύσει ως συμβατικό δίκαιο πρέπει να γίνει αποδεκτή από τον ασφαλισμένο. Η αποδοχή εκ μέρους του τελευταίου των όρων αυτών μπορεί να εκδηλωθεί και σιωπηρά χωρίς υπογραφή του στο ασφαλιστήριο, εάν δεν αντιταχθεί αμελλητί στους όρους αυτούς, παραλάβει το ασφαλιστήριο, αρχίσει να καταβάλλει τ' ασφαλιστρα και εν γένει χρησιμοποιεί κι επικαλείται αυτό για την ασφαλιστική του κάλυψη έναντι των αξιώσεων τρίτων (ΕΝ 846/88, ΕΣυγκΔ 1990, 159, Α. Αργυριάδη, «Περί συμβάσεως ασφαλίσεως» 1975, 1921, Κιάντου, ασφαλιστικό δίκαιο, σελ. 39). Βέβαια οι όροι αυτοί, όπως σε κάθε σύμβαση προσχώρησης ερμηνεύονται αναζητούμενης της αληθινής βούλησης των μερών χωρίς προσήλωση στις λέξεις (άρθρο 173 του Α. Κ.) και όπως απαιτεί η καλή πίστη λαμβανομένων υπόψη των συναλλακτικών ηθών (άρθρο 200 του Α.Κ.). Για να ισχύσουν δε μεταξύ των μερών και να υπάρχει σύμπτωση των δηλώσεων των βουλήσεων αμφοτέρων και συμφωνία (άρθρο 361 του Α.Κ.) πρέπει, αφού αποτελούν κατά τα προεκτεθέντα ουσιαστικά .αποδοχή μετά τροποποιήσεων στην πρόταση του ασφαλισμένου εκ μέρους του ασφαλιστή, δηλαδή νέα πρόταση του τελευταίου, να είναι σαφείς και ορισμένοι (Γεωργιάδη - Σταθόπουλου, Α.Κ., τόμ. Ι, υπ' αρ. 185, σημ. 2, Κ. Σημαντήρα σε Ερμ. Α.Κ., υπ' αρ. 185, σημ. 7).

Στην προκείμενη περίπτωση με την κύρια αγωγή τους εκθέτουν οι ενάγοντες ότι από υπαιτιότητα του πρώτου εναγόμενου, ο οποίος οδηγούσε τον με αριθ. πλαισίου 86 G 00909 ερπυστριοφόρο φορτωτή, ιδιοκτησίας της δεύτερης εναγόμενης, ασφαλισμένο για τις έναντι τρίτων ζημίες στην τρίτη εναγόμενη ασφαλιστική εταιρία, κατά τον τόπο, χρόνο και κάτω από τις συνθήκες που αναφέρονται στην αγωγή, προκλήθηκε ο θάνατος του Ο.Λ., συζύγου της πρώτης ενάγουσας, πατέρα των υπό στοιχ. 1 α' και 1 β' των εναγόντων, τέκνου των δεύτερου και τρίτης των εναγόντων, αδελφού των τέταρτου και πέμπτου των εναγόντων, συγγενούς εξ αγχιστείας πρώτου βαθμού (γαμπρού) των έκτου και έβδομης των εναγόντων. Ζητούν δε να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι με απόφαση προσωρινά εκτελεστή, εις ολόκληρον ο καθένας, ο δε πρώτος και με προσωπική του κράτηση, να καταβάλουν ατομικά στην πρώτη ενάγουσα το ποσό των 11.985.000 δραχμών, ως ασκούσας δε τη γονική μέριμνα των ανηλίκων τέκνων της υπό στοιχ. 1α' και 1β' εναγόντων το ποσό των 10.000.000 δραχμών για το καθένα, στον καθένα από τους δεύτερο, τρίτη, τέταρτο και πέμπτη των εναγόντων το ποσό των 5.000.000 δραχμών και στον καθένα από τους έκτο και έβδομη των εναγόντων το ποσό των 500.000 δραχμών, ως χρηματική τους ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης, νομιμότοκα από την επίδοση της αγωγής και να καταδικασθούν οι εναγόμενοι στη δικαστική τους δαπάνη.

Η αγωγή παραδεκτά φέρεται για συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού (άρθρα 16 παρ. 12, 22, 37 παρ. 1 του Κ.Πολ.Δ.) κατά την ειδική διαδικασία που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 666, 667, 670 έως 676 και 681Α του ίδιου κώδικα είναι αρκούντως ορισμένη παρά τα

αντιθέτως υποστηριζόμενα από τον πρώτο εναγόμενο και είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 297 εδ. α', 299, 330 εδ. β', 346, 481 επ., 914, 922, 926, 932 του ΑΚ, 47 και 114 του Εισ. ΝΑΚ, 2, 4, 9, 10 του Ν.ΓΠΝ/1911, 1, 10 παρ. 1 του Ν. 489/76, όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με τον ν. 1569/85, Π.Δ. 1019/81 και 118/85, κωδικοποιήθηκε με το Π.Δ. 237/86, το οποίο αντικατ., τροποπ. και συμπληρ. με τα Π.Δ. 2654/91 και 314/93, 62, 64 παρ. 1, 74 επ., 176, 907, 908, 1047 του Κ.Πολ.Δ. Πρέπει επομένως να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν, δεδομένου ότι οι ενάγοντες κατέβαλαν το ανάλογο τέλος δικαστικού ενσήμου με τ' αντίστοιχα υπέρ τρίτων ποσοστά.